

COLECȚIE COORDONATĂ DE
Magdalena Mărculescu

Marc Levy

Stingeți totul și viața se luminează

Traducere din limba franceză de Ruxandra Chiriță

Editori:
Silviu Dragomir
Magdalena Mărculescu
Vasile Dem. Zamfirescu

Redactare:
Carmen Botoșaru

Design și ilustrație copertă:
Andrei Gamarț

Director producție:
Cristian Claudiu Coban

Dtp:
Cristian Haba

Corectură:
Rodica Crețu
Oana Apostolescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
LEVY, MARC

**Stingeți totul și viața se luminează / Marc Levy ; trad. din lb. franceză
de Ruxandra Chiriță. - București : Editura Trei, 2025**
ISBN 978-606-40-2361-2

I. Chiriță, Ruxandra (trad.)

821.133.1

Titlul original: *Éteignez tout et la vie s'allume*
Autor: Marc Levy

Copyright © Marc Levy/Versilio, 2022

Copyright © Editura Trei, 2025
pentru prezenta ediție

O.P. 16, Ghișeu 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60 90; Fax: +4 0372 25 20 20
e-mail: comenzi@edituratrei.ro
www.edituratrei.ro

ISBN: 978-606-40-2361-2

*Toamna e o a doua primăvară, când
fiecare frunză e o floare.*

Albert Camus

*Susannei,
dintotdeauna prietena și
complicea mea în ale scrisului*

1.

Jeremy stătea în picioare, cu fața spre ocean. Când prova se cufunda în hulă, își îndoia ușor genunchii, ținându-se zdravăn cu mâinile de balustrada vasului. O siguranță de sine înșelătoare, pentru că, în realitate, Jeremy nu se simțea în largul lui. Nu avea rău de mare, însă privirile insistente ale pasagerilor îi dădeau de înțeles că nu era locul lui aici. Nu intra nimeni în vorbă cu el și totuși se vorbea doar despre el. Șoapte cărora le ghicea perfect sensul. Era examinat, se râdea de părul lui zburlit, de umerii prea lați. Se râdea și de ținuta lui. Doar un nătărău putea să poarte costum când jeturi de spumă biciuiau puntea. Era luat în râs fiindcă își petrecea tot timpul pe punte, aproape nemișcat, cu ochii ținți spre orizont, de parcă ar fi pândit apariția unei creaturi a mării gata să țâșnească din valuri. Când marea involburată de furtună îi

obligase pe pasageri să se retragă în cabinele lor, el rămăsese acolo să contemple grația oceanului, nuanțele schimbătoare de albastru și de verde la capătul lumii. Aceste calomnii nu umbreau nicidecum importanța pe care o acorda călătoriei sale, nici plăcerea împlinirii unui vis. Poate că de aceea îl luau ceilalți în zeflema — de invidie. Oare câți dintre ei se puteau lăuda că înfăptuiseră ceva atât de însemnat, că-și împliniseră un vis fără a cerși ceva de la Dumnezeu, fără a fura nimic de la viață? Ceilalți pasageri se aflau acolo doar de nevoie, ca să ajungă dintr-un port în altul, în timp ce, pentru Jeremy, călătoria conta mai mult decât destinația, chiar dacă și aceasta din urmă făcea parte din vis.

Țărnul dispăruse în cenușiul zorilor. La vremea prânzului, Jeremy aproape că uitase periplul îndurat ca să ajungă la timp pe chei. Mersese din suburbia lui îndepărtată fără să-și numere pașii, de-a lungul șoselei cu patru benzi încă pustii la acea oră pierdută între două lumi, acolo unde noaptea e pe moarte, iar ziua nu s-a născut încă. Când ajunsese în vechiul port din Bigeley, cu scheletul său de metal ruginit, se oprise ca să-și tragă sufletul și

să privească fluviul. Un buștean adus de curent aluneca încet spre estuar, ajungând înaintea lui fără efort, dar Jeremy vedea în copacul acesta mort un semn de bun augur: mergea în direcția bună. Trecuse apoi pe lângă pârloagele care mărgineau orașul, pe lângă terenuri străpunse de mlaștini sărate unde se amestecau duhurile unei naturi putrede. Cerul era gălbui, trecând de la nuanțe palide la cea a șofranului pe măsură ce Jeremy înainta pe bulevardele pustii, târându-și silueta lungă prin fața șirurilor de clădiri ale căror ferestre începeau să se lumineze. Urmărea umbrele negre ale ulmilor din parcurile cufundate în tăcere, vitrinele magazinelor închise, mormintele din cimitirele adormite. Coborând spre port, îi salutase pe gunoieri, singurele suflete întâlnite în cale. Toate acestea rămăseseră de acum în urmă, cartierul lui mărginaș, munca și amintirile lui.

*

În fața oceanului care se întinde până la orizontul lumii, Jeremy își umple plămânii și-și reține lacrimile. N-a fugit, a plecat doar; nu știe ce-l așteaptă, dar, la fel de hotărât cum se ține cu mâinile de balustrada vasului, crede că i se arată o viață mai bună. E forța celor care nu se mai tem să viseze.

2.

Cu fața lipită de hublou, Adèle Glimpse observa acest personaj straniu care nu se clintise din loc de când începuseră traversarea. Un lucru pe care-l aveau în comun. Ea, în cabina sa; el, pe punte. Tânărul părea atât de singur, fără prieteni, fără familie, poate chiar fără țară. Oare la ce se gândea? Adèle are această curiozitate de a-și imagina viața oamenilor pe care-i întâlnește. Nu suporta gândul de a merge la masă în compania celorlalți pasageri, însă mâncarea nu era servită în cabine, iar ea era moartă de foame. Alese o ținută simplă și discretă, renunță să se machieze, n-avea niciun chef să fie atrăgătoare; totuși își strânse părul în coc înaintea de a ieși din cabină.

Încuie ușa și străbătu culoarul, cu gândul la plecarea ei improvizată. În ajun găsisese o scrisoare venită cu poșta de seară. Un plic pătrat, mărginit de o dungă cenușie. Adèle înțelese,

recunoscuse pe dată scrisul de mână. Nu era nevoie să-l deschidă ca să știe unde să meargă — avea să afle detaliile mai târziu. Fără să stea pe gânduri, pusese câteva lucruri într-o valiză și anunțase la birou că urma să lipsească. Preferase să nu ia avionul, el n-ar fi vrut ca ea să ajungă prea repede. Așteptarea făcea parte din regulile pe care le învățase de la el, cu condiția să nu fie încălcată politețea. Își făcuse rezervarea prin telefon. Din fericire, chiar dacă erau doar două vapoare pe săptămână, unul pleca chiar în dimineața următoare și rămăsese o cabină liberă la clasa întâi.

*

Dis-de-dimineață, tăiasse din grădina ei un trandafir care nu înflorise încă. Avea să-l pună într-o vază când ajungea la bord. Trebuia să reziste până ajungea la destinație; trandafirul, nu ea. Taxiul o aștepta în fața ușii. Când ajunsesese în port, era încă prea devreme pentru ca soarele să străpungă bruma. Urcase pe pasarela cu micul ei bagaj în mână și se închisese imediat în cabină. Pasagerii adunați pe punte pân-deau plecarea. Un ritual în momentul când sună sirenele și se dezleagă parâmele.

Trăise deja acest ceremonial, cândva, cu o încântare imposibil de repetat. Amintirile

care au legătură cu prezentul îi provoacă nostalgie.

La despărțire, el o făcuse să-i promită că va fi fericită sau cel puțin că se va strădui să fie astfel și fără el; chiar mai greu, fără ei. O sfidare. Însă ea își asumase îndatorirea să reușească și izbutise destul de bine până atunci, petrecându-și cea mai mare parte din timp îngrijindu-se de ceilalți — o modalitate remarcabilă de a-și atinge țelurile. Nu se spune că trebuie să uităm de noi înșine?

O metodă care funcționase bine până ca scrisoarea aceea s-o supună la o nouă încercare. Important era să nu se prăbușească din nou. Adèle considera că întreținerea suferinței era o formă de dependență. La Alcoolicii Anonimi, sevrajul se măsoară în zile, săptămâni, luni, ani de abținere. Îi era de ajuns să aplice aceeași rețetă. Să avanseze pas cu pas, să adune jetoane ca dovezi ale etapelor depășite. Până în ziua în care obținuse zece; ar fi însemnat o pierdere să renunțe când ajunsese atât de aproape de țintă și s-o pornească din nou de la început; era tentant, dar prea riscant să asiste la festivitatea plecării.

Ce căuta acel tânăr la bord? Și de ce îi părea atât de cunoscut chipul lui, deși era convinsă că nu-l întâlnise niciodată? Gândul acesta o preocupa în timpul mesei. Conversațiile

comesenilor ei nu erau interesante. Se vorbea despre prognoza meteo, despre politică, la fel de previzibilă, despre locuri de vacanță și, după ce se serviră antreurile, se dădu startul la dezvăluirea meseriilor. Adèle ghicise deja cu ce se ocupa fiecare în viața de zi cu zi. Niște convivi teribil de previzibili. Un contabil celibatar pe punctul de a se îmbăta, un avocat cu soția lui, chiar mai mândră decât el de situația lor, un cuplu de tineri căsătoriți, cu un aer rățacit. Adèle ar fi putut s-o simpatizeze pe proprietara unui restaurant din Malbek, un oraș drăguț de pe coastă pe care-l vizitase cu doi ani în urmă, dar n-avea chef să vorbească. Mătură sala din priviri, convinsă că tânărul era tot pe puncte. Fără să-i pese de bunele maniere, înșfăcă două chifle din care făcu sendvișuri cu feliile de friptură de care nu se atinsese. Adăugă puțin muștar și le înveli în șervetul ei.

— Provizii pentru la noapte? se amuză avocatul.

Adèle schiță un zâmbet politicos, își bău paharul de vin și plecă de la masă.

Urcă pe puntea superioară și înaintă pe culoar spre locul unde-l văzuse prima oară. Nu se înșelase, îl zări din depărtare, se apropie de el și își sprijini coatele de balustradă.

— Cum definești dumneata fericirea? îl întrebă ea.